Handleiding

Reglement voor de subsidiëring van ruimtelijke kwalitatieve neven- en herbestemmingen van kerkgebouwen en andere potentiële ontmoetingsplekken in Oost-Vlaanderen

Inhoud

Deel I Inleiding 2
Een kwalitatieve ontmoetingsplek in elk dorp 2
Dorpen veranderen 2
Multifunctioneel gebruik en duurzaam patrimoniumbeheer 2
Ruimtelijke kwaliteit als uitgangspunt 3
Kernwaarden 3
Aansluiting bij het traject 'Kerk in het midden' 3
Fase in het project 4
Andere subsidiemogelijkheden 4
Deel II Hoe dien ik een project in? 4
Begunstigden en actiegebied 4
Subsidiebedrag 4
Kosten 5
Timing oproep 2027 5
Contact 6

provincie Oost-Vlaanderen

Deel I Inleiding

Een kwalitatieve ontmoetingsplek in elk dorp

De Provincie Oost-Vlaanderen investeert in wat dorpen samenhoudt: een toegankelijke plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Door per dorp één **kwalitatieve ontmoetingsplek** te ondersteunen, versterken we sociale cohesie, herbestemmen we waardevol patrimonium en zetten we publieke middelen efficiënt in. Zo bouwen we aan leefbare dorpen, vandaag en morgen.

Dorpen veranderen

In dorpen veranderen voorzieningen en verdwijnen soms functies, terwijl de behoefte aan plekken voor ontmoeting blijft bestaan. Daarom is het belangrijk om eerst de lokale noden in kaart te brengen en na te gaan welke bestaande gebouwen en locaties mogelijkheden bieden.

Kan bijvoorbeeld een basisschool haar zaal of speelplaats openstellen voor de buurt? Kan een kerk een nieuwe of aanvullende functie als ontmoetingsplek krijgen? Of biedt ander gemeentelijk patrimonium mogelijkheden?

Een analyse van de beschikbare infrastructuur en de behoeften van inwoners vormt de basis voor een doordachte keuze. Het doel is niet om zoveel mogelijk afzonderlijke locaties te ondersteunen, maar om te investeren in één plek die de lokale gemeenschap optimaal ten goede komt.

Multifunctioneel gebruik en duurzaam patrimoniumbeheer

Het herbestemmen van gebouwen (kerken, oude dorpsscholen, leegstaand gemeentelijk patrimonium,…) sluit aan bij duurzaam patrimoniumbeheer, circulaire economie en behoud van erfgoedwaarde.

Door de middelen te concentreren op één kwalitatieve ontmoetingsplek per dorp, ontstaan kansen voor een hogere bezettingsgraad, een efficiënter ruimtegebruik en een financieel haalbaarder beheer. Een multifunctionele inrichting brengt verschillende gebruikers en doelgroepen samen en stimuleert ontmoeting tussen generaties.

Multifunctionaliteit omvat daarbij twee vormen:

- **Multifunctioneel gebruik in de tijd:** dezelfde ruimte wordt op verschillende momenten gebruikt voor uiteenlopende activiteiten en functies.
- **Gedeeld gebruik van de ruimte:** verschillende gebruikers of organisaties maken gelijktijdig of in onderlinge afstemming gebruik van (delen van) dezelfde plek.

Om deze ontmoetingsplaatsen te realiseren zijn vaak investeringen nodig, die verder gaan dan reguliere middelen van de projectaanvragers. Dit willen we dan ook opvangen met dit reglement.

Ruimtelijke kwaliteit als uitgangspunt

Ruimtelijke kwaliteit is essentieel bij de ontwikkeling van ontmoetingsplekken en de her- of nevenbestemming van kerken. Dergelijke projecten hebben immers een blijvende impact hebben op hun omgeving. Het gaat vaak om beeldbepalende gebouwen op centrale locaties binnen dorpen.

Een kwaliteitsvolle ruimtelijke aanpak integreert nieuwe functies op een zorgvuldige manier, met respect voor de erfgoedwaarde, de architectuur en de identiteit van de plek. Tegelijk zorgt een goed ontwerp voor toegankelijkheid, gebruikscomfort en ruimte voor ontmoeting.

De provincie wil daarom projecten stimuleren waarin niet alleen de functionele invulling, maar ook de kwaliteit van het ontwerp en de relatie met de omgeving centraal staan. Zo krijgen bestaande gebouwen een duurzame toekomst en ontstaat een meerwaarde voor de lokale gemeenschap.

Kernwaarden

De kernwaarden die aan de basis liggen van dit reglement zijn:

1. **Multifunctionaliteit en toekomstvisie:** een sterke visie op het toekomstige gebruik van de ontmoetingsplek en, waar relevant, op de her- of nevenbestemming van het erfgoed of kerkgebouw.
2. **Ontwerpkwaliteit:** een kwalitatief ruimtelijk ontwerp dat verder gaat dan de loutere programmatische invulling en de functies zorgvuldig vertaalt naar een geschikte ruimte.
3. **Respect voor erfgoed en omgeving:** aandacht voor de erfgoedwaarde, de architectuur, de identiteit en de ruimtelijke context van de plek.
4. **Draagvlak en aantoonbare behoefte:** een breed gedragen project dat vertrekt vanuit concrete lokale noden en waarbij de noodzaak van de geplande ingrepen duidelijk is.
5. **Duurzaam beheer en exploitatie:** een realistisch plan voor het toekomstige gebruik, het beheer en de financiële haalbaarheid van de ontmoetingsplek.

Aansluiting bij het traject ‘Kerk in het midden’

Een traject ‘Kerk in het midden’ kan een goede basis vormen voor een subsidieaanvraag. Dit traject zet in op participatie, draagvlak en visievorming rond de toekomst van kerkgebouwen.

Het subsidiereglement ondersteunt de volgende stap: de vertaling van een gedragen visie naar een ruimtelijk kwalitatief ontwerp en concrete investeringen. Een traject Kerk in het midden is echter geen verplichte voorwaarde.

Fase in het project

Projecten kunnen zich bij de aanvraag in verschillende fasen bevinden. Een uitgewerkt ontwerp is niet vereist. Bij projecten die zich nog in de analyse- of visiefase bevinden, wordt vooral gekeken naar de kwaliteit van de ruimtelijke opgave, de uitgangspunten en de ambitie. Wanneer al een concept of ontwerp beschikbaar is, wordt ook de kwaliteit van die ruimtelijke vertaling meegenomen in de beoordeling.

Andere subsidiemogelijkheden

Ga zeker na of jouw project past binnen deze subsidie. Bekijk zeker ook de mogelijkheden van andere subsidies. In het geval van kerken kan je veel informatie vinden op het Platform Toekomst Parochiekerken.

Deel II Hoe dien ik een project in?

Begunstigden en actiegebied

De subsidie kan aangevraagd worden door:

- Openbare besturen (behalve provinciebesturen) of hun verzelfstandigde agentschappen;
- Stichtingen;
- Verenigingen zonder winstoogmerk.

Het project moet plaatsvinden op het grondgebied van één of meerdere gemeenten van de provincie Oost-Vlaanderen. De centrumsteden Gent, Aalst en Sint-Niklaas worden uitgesloten.

Er kan slechts één ontmoetingsplek per dorp gesubsidieerd worden via dit reglement. Per jaar kan maximaal één project op het grondgebied van een lokaal bestuur via dit reglement middelen ontvangen.

Subsidiebedrag

- Maximaal 65% van het begroot initiatief. De aanvrager brengt de overige 35% van de middelen zelf aan én met een minimaal eigen inbreng van 15%.
- Maximaal 100 000 EUR subsidie.

Kosten

De kosten die in aanmerking komen zijn:

- Investeringskosten;
- kosten voor externe prestaties die ten dienste staan van het project inclusief ontwerp.

Timing oproep 2027

Er is minstens een jaarlijkse oproep om aanvraagdossiers in te dienen waarbij de aanmeldings- en indieningsdatum worden gecommuniceerd. In 2027 is de datum voor **aanmelding** van het projectidee **dinsdag 16 februari om 12u00 ‘s middags**, en is de deadline voor **finale indiening dinsdag 4 mei om 12u00 ‘s middags**.

Het project loopt maximaal 3 jaar met een **verplichte start van het project op 1 juli 2027** en eindigt ten laatste op 30 juni 2030.

De aanvraag van de subsidie verloopt in 2 stappen:

Stap 1: verplichte aanmelding van het projectidee

Een eerste stap is het **aanmelden van je projectidee**. Dit is nog geen uitgebreid projectvoorstel, maar een korte samenvatting van het project dat je wil indienen. Vul het aanmeldformulier in en mail het tegen **uiterlijk dinsdag 16 februari, 12u00 ’s middags** naar platteland@oost-vlaanderen.be.

Op basis van het ingevulde aanmeldingsformulier krijgt de provinciale administratie een eerste inhoudelijk beeld van het project. Tegelijk vormt deze stap een denkoefening voor jou als aanvrager en een eerste aanzet naar een kwalitatief sterk en onderbouwd project.

Na afsluiting van deze deadline bekijkt de dienst Landbouw en Platteland, samen met een jury van experten, de ingediende projectaanmeldingen en geeft hierop binnen de maand feedback. Dit is geen goed- of afkeuring van je project. Het is bedoeld om jou als projectpromotor beter te begeleiden tegen de finale indiening (zie stap 2). Daarnaast krijg je ook een uitnodiging om je project te komen voorstellen aan de Provinciale kwaliteitskamer. Zij geven een geïntegreerd advies om je project ruimtelijk te versterken. Dat advies is begeleidend en niet bindend. Wel wordt gevraagd om bij indiening dit advies mee te geven en uit te leggen welke invloed dit advies heeft op de verdere projectontwikkeling.

Een project kan meermaals aan de Provinciale Kwaliteitskamer worden voorgelegd. Een eerste bespreking vindt plaats tussen aanmelding en indiening,

in de fase van analyse en visievorming. Wanneer het project na goedkeuring verder wordt uitgewerkt naar een concreet ontwerp, kan een tweede bespreking plaatsvinden om de ruimtelijke kwaliteit van die ontwerpvertaling te ondersteunen.

Het invullen van het aanmeldingsformulier betekent niet dat het project later ook effectief moet ingediend worden. Het is wel een **verplichte stap** om finaal te kunnen indienen.

Stap 2: finale indiening van de projectaanvraag

Finale indiening zal via het E-loket verlopen, waarvoor een aparte handleiding op de webpagina beschikbaar zal zijn. Indien het E-loket nog niet werkzaam zou zijn voor de oproep van 2027, zal de indiening op een andere manier kunnen. Dit zal tijdig gecommuniceerd worden naar diegenen die hebben aangemeld.

De aanvraag moet minstens de volgende zaken bevatten:

1. Het aanvraagformulier volledig ingevuld, gedateerd en ondertekend door de persoon die tekenbevoegdheid heeft gekregen;
2. Een raming van de kosten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
3. Een formeel engagement van de eigenaar en/of beheerder.

De dienst Landbouw & Platteland bereidt een advies voor op basis van de aanvraag- en subsidiecriteria, waarna de deputatie beslist.

Bij ontoereikend krediet wordt voorrang gegeven aan de aanvragen met een hogere score in de beoordeling.

Contact

Dienst Landbouw en Platteland Provincie Oost-Vlaanderen
platteland@oost-vlaanderen.be
09/267 86 61

provincie Oost-Vlaanderen